

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Земельне право

Перший (бакалаврський) рівень

галузь знань:	08 Право
спеціальність:	081 Право
освітньо-професійна програма:	Право
Мова навчання:	українська

УХВАЛЕНО

Рішенням кафедри права та
методики викладання правознавства
Протокол № 2 від 14 вересня 2020 року

Загальна інформація про дисципліну

Назва дисципліни	Земельне право
Викладач (-і)	Апаров Андрій Миколайович, д.ю.н., професор, професор кафедри
Профайл викладача (-ів)	https://law.sspu.edu.ua/main/zahalna-informatsiia/vykladachi-ta-spivrobitnyky
Контактний тел.	+38 095 260 11 88
E-mail:	attorney@i.ua
Консультації	https://law.sspu.edu.ua/studentam/konsultatsii-vykladachiv

Анотація дисципліни

Викладання та вивчення навчальної дисципліни «Земельне право» пов'язане з освоєнням теоретичних та практичних знань про основи правового регулювання суспільних відносин, що виникають та розвиваються у ході володіння, користування і розпорядження землею як основним національним багатством, що перебуває під особливою охороною держави. Відповідно, освітній процес передбачає ознайомлення майбутніх юристів з особливостями правового регулювання земельних відносин.

Курс розрахований на студентів 3-го року денної форми навчання відповідного факультету напряму підготовки першого рівня вищої освіти – бакалавр.

На забезпечення досягнення означеної мети спрямовані навчально-освітні заходи, що пов'язані з проведенням лекційних, практичних (семінарських) занять та виконання студентами самостійної роботи, що в цілому передбачає донесення студентам науково-теоретичних і практичних знань з навчальної дисципліни, набуття ними навичок практичної реалізації професійних знань, розвиток у студентів розумової діяльності й розширення їх світогляду.

Окрім цього, актуальним залишається низка питань щодо забезпечення природно-ресурсної та природоохоронної рівноваги. Відтак, у зв'язку з негативним екологічним станом земельного фонду в Україні залишається нагальним питання удосконалення законодавства у галузі охорони навколишнього природного середовища.

Поряд із цим, оскільки земля належить до найбільш важливих об'єктів матеріального світу в нашій державі, то вагомість питань правового регулювання суспільних відносин, пов'язаних з володінням, користуванням та розпорядженням землею, є очевидною.

Відповідним чином, в умовах розвитку в Україні інститутів правової держави та громадянського суспільства, забезпечення різноманітних програм збереження та розвитку земельного фонду необхідність докорінного

вдосконалення якості підготовки фахівців у галузі земельного права є нагальною.

Відтак, у процесі та за результатами опанування матеріалу навчальної дисципліни студенти повинні ретельно розглянути та з'ясувати її сутність та структуру.

Навчальна дисципліна відноситься до вибіркових навчальних дисциплін підготовки профільних фахівців відповідного напрямку галузевої майстерності та за своїми змістом і формою взаємопов'язана з науково-теоретичними розробками інших як загальних навчальних дисциплін (теорія держави та права тощо), так і профільно-галузових (конституційне, адміністративне, цивільне, господарське галузі права та інші).

Мета і завдання дисципліни

Загальною метою викладання та вивчення навчальної дисципліни «Земельне право» є засвоєння здобувачами вищої освіти понятійно-термінологічного апарату та основних положень дисципліни, що пропонується до вивчення, а також умінь розвивати конкретну тему, аналізувати і узагальнювати ключові аспекти, вирішувати конкретні ситуації у відповідності до положень чинного законодавства.

Зазначене предметно стосується теорії земельного права, а також законодавства у галузі володіння, користування, розпорядження, охорони та відтворення земельних ресурсів.

При викладанні курсу згідно з вимогами освітньо-професійної програми ставляться наступні **завдання**:

- ознайомити майбутніх правників з особливостями правової роботи в галузі земельного права;
- надати студентам теоретичні знання про основи правового регулювання земельних відносин;
- навчити організовувати виконання комплексних юридичних завдань;
- продемонструвати студентам в теоретичній та практичній площинах основні юрисдикційні та неюрисдикційні способи й засоби захисту, що застосовуються в галузі земельного права;
- навчити студентів застосовувати набуті знання в професійній діяльності з метою належного юридичного забезпечення сфери земельних відносин.

Результати навчання за навчальною дисципліною:

знати:

- стан основних проблем науки земельного права;
- положення земельного законодавства;
- основні принципи і завдання земельного права;
- законодавчі засади раціонального використання земель;
- правовий статус суб'єктів права власності на землю та права землекористування;
- організаційно-правові заходи охорони земель;

- види юридичної відповідальності за порушення земельного законодавства.

вміти:

- розмежовувати правові форми використання земель в Україні;
- складати процесуальні документи;
- узагальнювати практику використання земельного законодавства та робити відповідні висновки за результатами узагальнення;
- правильно застосовувати роз'яснення судових та інших органів у процесі застосування норм земельного законодавства.

Навчальна дисципліна спрямована на формування визначеної освітньо-професійною програмою **інтегральної компетентності**, а саме: здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми у галузі професійної правничої діяльності або у процесі навчання, що передбачає застосування правових доктрин, принципів і правових інститутів і характеризується комплексністю та невизначеністю умов.

Формат дисципліни.

Обсяг та зміст навчальної дисципліни «Земельне право» залежить від профілю підготовки (може виражатися у загальному вигляді, стисло або ж максимально широко).

На вивчення навчальної дисципліни відводиться 120 годин / 4 кредити ECTS.

Семестр	Спеціальність	Курс (рік навчання)	Нормативний / вибірковий	Форма контролю
3	081 Право	2	вбіркова	залік

Обсяг дисципліни

Вид занять	Загальна кількість годин
лекції	26
практичні заняття/ семінарські /лабораторні/індивідуальні	24
консультації	6
самостійна робота	64

Структура дисципліни

Назва теми	Кількість годин							
	денна форма навчання				заочна форма навчання			
	усього	у тому числі			усього	у тому числі		
		Л	С	С.Р.		Л	С	С.Р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9
Модуль 1								
Тема 1. Вступ до земельного права	14	2	2	10	-	-	-	-
Тема 2. Джерела земельного права	14	2	2	10	-	-	-	-

Тема 3. Правова характеристика земельних правовідносин та норм земельного права	14	2	2	10	-	-	-	-
Тема 4. Публічне управління в земельному праві	14	2	2	10	-	-	-	-
Разом за модулем 1	56	8	8	40	-	-	-	-
Модуль 2								
Тема 5. Загальні положення про правові режими володіння, користування та розпорядження землею	12	4	4	4	-	-	-	-
Тема 6. Загальні положення про правові режими різних категорій земель у земельному праві	12	4	4	4	-	-	-	-
Тема 7. Правова характеристика приватизації в земельному праві	12	4	4	4	-	-	-	-
Тема 8. Правова характеристика обмежень та обтяжень прав на землю	10	2	2	6	-	-	-	-
Тема 9. Юридична відповідальність у земельному праві	12	4	2	6	-	-	-	-
Разом за модулем 2	58	18	16	24	-	-	-	-
Усього годин	114	26	24	64	-	-	-	-
Консультації	6				-			
Разом (усього годин та консультацій)	120				-			

Результати навчання

За результатами вивчення навчальної дисципліни за цим силабусом суб'єкти повинні оволодіти необхідним рівнем програмних компетентностей (інтегральних, загальних, професійних (фахових), про що мова йшла вище.

Зокрема, студент повинен:

мати чітке загальне уявлення про теоретичні та практичні правові проблеми в рамках тематики дисципліни;
 знати базовий матеріал, що опановується під час лекційних та семінарських занять, а також віднесений на самостійне опрацювання (самостійна робота);
 володіти навичками оперування базовим матеріалом та літературними й іншими джерелами, а також уміннями їх використовувати в інших дисциплінах та на практиці;
 вміти аналізувати ситуації та проблеми, що виникають у правовій діяльності, та знаходити можливі правові шляхи їх вирішення.

Тематичний план вивчення дисципліни.

Інформаційно-програмний зміст та план лекційних занять навчальної дисципліни «Земельне право» має наступний вигляд:

Модуль 1
Тема 1. Вступ до земельного права
1. Системоутворюючі фактори земельного права як галузі права.
2. Предметні характеристики земельного права як галузі права.
3. Методологія земельного права як галузі права.

4. Система та принципи галузі земельного права.
5. Правові характеристики земельного права як науки та навчальної дисципліни.
Тема 2. Джерела земельного права
1. Загальна характеристики джерел земельного права.
2. Класифікація джерел земельного права.
3. Правова характеристика законів та законодавчих актів як джерел земельного права.
4. Правова характеристика підзаконних нормативно-правових актів як джерел земельного права.
5. Міжнародні договори як джерела земельного права.
6. Судові акти в системі джерел земельного права.
Тема 3. Правова характеристика земельних правовідносин та норм земельного права
1. Загальна характеристика земельних правовідносин.
2. Класифікація земельних правовідносин.
3. Правовий режим регулювання земельних правовідносин.
4. Суб'єктні та об'єктні складові земельних правовідносин.
5. Земельні правовідносини та юридичні факти.
6. Загальна характеристика норм та правового механізму регулювання земельного права.
Тема 4. Публічне управління в земельному праві
1. Загальна правова характеристика публічного управління в земельному праві.
2. Публічне управління в галузі користування землею.
3. Публічне управління в галузі охорони земель.
4. Правовий статус органів публічного управління в земельному праві.
Модуль 2
Тема 5. Загальні положення про правові режими володіння, користування та розпорядження землею
1. Загальні положення про правові режими володіння, користування та розпорядження землею.
2. Правова характеристика права власності на землю.
3. Правова характеристика права землекористування та інших прав на землю.
4. Правова характеристика права розпорядження землею.
5. Правова характеристика договірної забезпечення земельних відносин.
Тема 6. Загальні положення про правові режими різних категорій земель у земельному праві
1. Загальні положення про правові режими різних категорій земель.
2. Правовий режим земель сільськогосподарського призначення.
3. Правовий режим земель лісгосподарського призначення.
4. Правовий режим земель природно-заповідного фонду та іншого природоохоронного призначення.
5. Правовий режим земель рекреаційного, оздоровчого та історико-культурного призначення.
6. Правовий режим земель водного фонду.
7. Правовий режим земель житлової та громадської забудови.
8. Правовий режим земель промисловості, транспорту, зв'язку, енергетики, оборони та іншого призначення.
Тема 7. Правова характеристика приватизації в земельному праві

1. Загальна правова характеристика приватизації земельних ділянок.
2. Правові моделі та режими приватизації земельних ділянок.
3. Правові особливості приватизації земельних ділянок фізичними та юридичними особами.
4. Правові аспекти документального оформлення приватизації земельних ділянок.
Тема 8. Правова характеристика обмежень та обтяжень прав на землю
1. Загальна правова характеристика обмежень та обтяжень прав на землю.
2. Правова характеристика земельного сервітуту.
3. Правова характеристика емфітевзису та суперфіцію.
4. Правова характеристика інших обмежень та обтяжень прав на землю.
Тема 9. Юридична відповідальність у земельному праві
1. Загальна правова характеристика юридичної відповідальності у земельному праві.
2. Види юридичної відповідальності у галузі земельних правовідносин.
3. Адміністративна відповідальність за земельні правопорушення.
4. Кримінальна відповідальність за злочини у галузі земельних правовідносин.
5. Правові аспекти приватно-правової відповідальності у галузі земельних правовідносин.

Політика дисципліни

Навчальна робота студента організовується та здійснюється під керівництвом викладача та/або самостійно. Зокрема: здобувачі вищої освіти працюють з друкованим інформативним матеріалом або з матеріалом мережі Інтернет, виконують усні та письмові завдання (контрольні питання або тести), виступають з доповідями і презентаціями, підготовленими як індивідуальні проекти.

Прозорість та відкритість окресленої системи контролю забезпечується шляхом попереднього ознайомлення студентів з цією системою.

При вивченні дисципліни необхідно спиратися на конспект лекцій та рекомендовану основну та допоміжну навчальну та наукову літературу. Крім цього, вітається використання інших джерел з альтернативними поглядами на ті чи інші питання задля формування продуктивної дискусії з проблем навчальної дисципліни.

Високо оцінюється прагнення здобувачів вищої освіти: регулярно відвідувати заняття; планомірно та систематично засвоювати навчальний матеріал; активно працювати на практичних заняттях, брати участь в обговоренні дискусійних питань та кейсів.

Формою контролю результатів підготовки до семінарських занять та виконання самостійної роботи є: опитування під час семінарських занять; вирішення практичних завдань і тестів; організація ділових ігор; включення питань до тестових та інших завдань (у т. ч. ситуаційних); включення питань до залікових (екзаменаційних) білетів тощо.

Самостійне опрацювання студентами інформаційного матеріалу є однією з форм засвоєння теоретичного змісту навчальної дисципліни. Визначену тематику для самостійної роботи студенти опрацьовують під керівництвом викладача з наступним контролем. При цьому питання вказаної

тематики для самостійної роботи включаються до модульних та залікових (екзаменаційних) завдань та питань.

Академічна доброчесність

Неухильне дотримання усіма учасниками навчального процесу норм Кодексу академічної доброчесності Сумського державного педагогічного університету імені А.С.Макаренка від 30 вересня 2019 р. № 420.

Очікується, що студенти будуть дотримуватися принципів академічної доброчесності, усвідомлюючи наслідки її порушення.

Взаємні зобов'язання учасників навчального процесу щодо академічної доброчесності полягають у наступному:

Студенти зобов'язані забезпечити повністю самостійне виконання всіх завдань і робіт і відмовитися від будь-яких дій, які можуть вплинути на об'єктивне оцінювання інших студентів.

Викладач зобов'язується забезпечувати повноту і справедливість усіх форм контролю, об'єктивність і неупередженість оцінювання. У разі встановлення факту плагіату студент отримує мінімальний бал. Якщо має місце надання однакових робіт декількома студентами всі вони отримують мінімальний бал незалежно від «першоджерела».

Усі завдання, передбачені робочою навчальною програмою та методичними вказівками, мають бути виконані у встановлений термін.

Система оцінювання та вимоги

Критерії оцінювання результатів навчання

Оцінка рівня та якості знань студентів здійснюється у відповідності до методики рейтингової оцінки та полягає у здійсненні розрахунку суми балів за всіма видами практичних завдань та результатами самостійної роботи. Акумуляція (накопичення) балів здійснюється протягом семестру.

Під час складання заліку здійснюється тиражування індивідуальних завдань згідно з кількістю студентів чи їх груп (за варіантами) шляхом змішування базових завдань, різноманітністю їх комбінування та варіювання.

Залік проводиться в усній або письмовій формі за умови попередньої підготовки студента.

Щодо системи розподілу балів, які отримують студенти та рейтингової системи, яка трансформується в національну шкалу та шкалу ECTS.

Розподіл балів

Поточне тестування та самостійна робота		Залік	Сума
Модуль № 1	Модуль № 2		
30	40	30	100

Рекомендована література та інформаційні ресурси

1. Земельний кодекс України.
2. Лісовий кодекс України.
3. Водний кодекс України.
4. Кодекс України про надра.
5. Закон України «Про охорону земель».
6. Закон України «Про охорону навколишнього природного середовища».
7. Мірошниченко А.М. Земельне право України : підручник. – К., 2009. – 712 с.

8. Земельне право України: Підручник / За ред. Погрібного О.О., Каракаша І.І. – К.: Істина, 2003. – 448 с.
9. Земельне право: Підручник / За ред. В. І. Семчика і П.Ф. Кулинич. – К., 2001. – 246 с.
10. Земельний кодекс України: науково-практичний коментар / за заг. ред. В.І. Семчика. – К., 2007. – 896 с.
11. \Корнєєв Ю.В., Мацелик М.О. Земельне право: навч. посіб. – К., 2009. – 240 с.
12. Шеремет А.П. Земельне право України : підручник. – Чернівці, 2008. – 632 с.
13. <http://www.president.gov.ua/>
14. <http://www.kmu.gov.ua/>
15. <https://minjust.gov.ua/>
16. <http://minagro.gov.ua/>
17. <http://www.menr.gov.ua/>
18. <http://www.dazru.gov.ua/>